

ROCZNIK STRATEGICZNY

2020/21

Faculty of Political Science
and International Studies
University of Warsaw

STRATEGIC YEARBOOK

2020/21

A REVIEW OF POLITICAL, ECONOMIC AND MILITARY DEVELOPMENTS
IN POLAND'S INTERNATIONAL ENVIRONMENT

vol. 26

The STRATEGIC YEARBOOK presents and analyzes main developments and tendencies in international relations of the passing year. Key political and security issues in the Euro-atlantic area are reviewed from the Polish and Central European perspective.

SCHOLAR
Scientific Publishers
Warsaw 2021

Wydział Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytet Warszawski

ROCZNIK STRATEGICZNY

2020/21

PRZEGLĄD SYTUACJI POLITYCZNEJ, GOSPODARCZEJ
I WOJSKOWEJ W ŚRODOWISKU MIĘDZYNARODOWYM POLSKI

tom 26

Wydawnictwo Naukowe
SCHOLAR
Warszawa 2021

Ze względu na zmianę prawno-finansowych uwarunkowań
wydawania publikacji naukowych
Rocznik Strategiczny od 2019 roku wrócił do swojej pierwotnej formuły –
czyli nie jest już czasopismem, lecz staje się na powrót wydawnictwem seryjnym

Recenzenci:

dr hab. prof. ucz. Łukasz Jureńczyk, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy

dr hab. prof. ucz. Aleksander Głogowski, Uniwersytet Jagielloński

RADA NAUKOWA:

Artur Gruszcak, Marek Madej, Adam Daniel Rotfeld, Stanisław Sulowski,

Sebastian Wojciechowski, Jakub Zajączkowski

Redaktor naczelny: Roman Kuźniar

Zastępca redaktora naczelnego, sekretarz redakcji: Patrycja Grzebyk

Redaktorzy tematyczni:

- aspekty geopolityczne – Roman Kuźniar
- bezpieczeństwo – Marek Madej
- prawo międzynarodowe – Patrycja Grzebyk

Redaktor językowy – Maria Kaniewska

Redaktor statystyczny – Karina Jędrzejowska

© Copyright by Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych,
Uniwersytet Warszawski, 2021

© Copyright by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o., Warszawa 2021

ISBN 978-83-66470-97-2

doi 10.7366/9788366470972

Redaktor prowadzący: *Anna Raciborska*

Opracowanie redakcyjne: *Anna Kaniewska*

Projekt okładki: *Agata Szczepanik*

Wersją pierwotną *Rocznika Strategicznego* jest wersja papierowa

Rocznik Strategiczny wydawany jest od 1995 r.

tom dwudziesty szósty

Spis treści

WPROWADZENIE	11
PORZĄDEK MIĘDZYNARODOWY W CZASACH PANDEMII	
(Adam Daniel Rotfeld)	21
Punkt wyjścia (21); Pandemia vs. postprawda (23); Ład międzynarodowy (24); Multilateralizm (26); Kryzysowe zarządzanie (30); Pandemia a systemy polityczne (32); Uwagi końcowe (36); Summary (39).	
OBSERWATORIUM BEZPIECZEŃSTWA	
PRZEGLĄD SYTUACJI MIĘDZYNARODOWEJ: ASPEKTY GLOBALNE I REGIONALNE (Roman Kuźniat)	43
Globalna pandemia nęka... Zachód (44); U.S. Banana Republic (48); Unia zdaje egzamin (wbrew Polsce i Węgrom) (55); Chiny – winowajca beneficjentem (61); Summary (65).	
NATO 2020: ATAK EPIDEMII, ALE KONIEC SMUTY? (Marek Madej)	67
NATO a COVID-19 – ile zarządzania kryzysowego w Sojuszu? (68); Funkcjonowanie Sojuszu w dobie pandemii – wojskowa maszyna lekko (na razie?) się zaciera (71); Współpraca polityczna – czekanie na listopad i „kwestia niemiecka” (74); Wygrana Bidena i raport grupy refleksyjnej – jesienny przełom? (78); Summary (83).	
WSPÓLNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY 2020: OFIARA KORONAWIRUSA CZY „HAMILTONOWSKI MOMENT”? (Marek Madej, Marcin Terlikowski)	84
Uwarunkowania – w cieniu COVID-19 (84); Rozwój WPBiO w 2020 r. (90); Operacje – adaptacja i rozwój mimo epidemicznych rygorów (95); Summary (103).	
ZDALNA I NIEZGODNA: DZIAŁALNOŚĆ RADY BEZPIECZEŃSTWA W 2020 R. (Patrycja Grzebyk)	104
Zdalnie czy niezdalnie, terroryzm i kobiety dzielą członków Rady (105); Jednomyslność odchodzi do lamusa (108); Operacje pokojowe (111); COVID-19 (115); Summary (118).	
KONTROLA ZBROJEŃ I ROZBROJENIE W DZIEDZINIE JĄDROWEJ W 2020 R. W CIENIU PANDEMII COVID-19 (Marek Tabor)	119
Słabnąca kondycja „tradycyjnych” reżimów kontroli zbrojeń jądrowych (119); Traktat o zakazie broni jądrowej (TZBJ) nowym filarem globalnej struktury kontroli zbrojeń jądrowych (125); Nowy START – ostatni rok obowiązywania i <i>happy end</i> w sprawie jego przyszłości (129); Summary (135).	
KONFLIKTY ZBROJNE W AFRYCE I NA BLISKIM WSCHODZIE W DOBIE PANDEMII COVID-19 (Kamila Pronińska, Bolesław Balcerowicz)	136
Syria. Niekończący się koniec wojny (136); Afganistan. Ku pełnej „afganizacji” wojny (141); Jemen. Między ofensywą Huti a próbami secesji Południa (143); Róg Afryki. Wybuch konfliktu zbrojnego w Etiopii i niekończąca się wojna w Somalii (146); Konflikt w Libii pod wpływem tureckiej interwencji (152); Summary (155).	

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE I POLITYKA KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNA W WARUNKACH PANDEMII COVID-19 (Kamila Pronińska)	156
Globalny rynek – trendy popytowo-podażowe w dobie pandemii COVID-19. NOCs vs. IOCs. Polityka OPEC i rosyjska strategia energetyczna (156); COVID-19 a polityka klimatyczno- -energetyczna. Rola UE, ChRL i USA (162); Summary (170).	

ŚWIAT W ROCZNIKU

WIELKI LOCKDOWN I DEGLOBALIZACJA: WPŁYW PANDEMII COVID-19 NA GOSPODARKE ŚWIATOWĄ (Karina Jędrzejowska, Anna Wróbel)	173
Gospodarka światowa 2020–2021: między „wielkim lockdownem” a „wielkim odbiciem”? (175); Handel światowy w 2020 roku (178); Jubileusz w cieniu kryzysu: wyzwania zarządzania handlem światowym (184); Międzynarodowe instytucje finansowe wobec pandemii COVID-19 (192); Zalamanie światowej agendy na rzecz rozwoju (195); Summary (198).	
UNIA EUROPEJSKA: PANDEMIA, PIENIĄDZE, POPULIZM I POŻEGNANIA (Paweł J. Borkowski)	199
Pandemia (199); Pieniądze (205); Populizm (209); Pożegnania (212); Summary (220).	
STANY ZJEDNOCZONE: AMERYKA W GODZINIE PRÓBY (Aleksandra Jarczewska)	221
Pandemia COVID-19 i jej wpływ na sytuację w Stanach Zjednoczonych (222); Wybory 2020 i ich konsekwencje dla amerykańskiej demokracji (228); Bilans prezydentury Donalda Trumpa (232); Prezydent Joe Biden i szansa na nowe otwarcie (235); Summary (241).	
DYPLMACJA CHIŃSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ W CZASIE PANDEMII COVID-19 (Dominik Mierzejewski, Przemysław Ciborek, Mateusz Chatys)	243
Dyplomacja chińska wobec USA i wielostronnych umów handlowych (243); Aktywność ChRL w organizacjach międzynarodowych (249); „Dyplomacja zdrowotna” ChRL w okresie COVID-19 (253); Summary (260).	
ROSJA: STRESS-TEST PUTINIZMU (Marek Menkiszak)	261
Polityka wewnętrzna: dyktatura porzuca pozory (261); Gospodarka i społeczeństwo: kryzys pandemiczny (268); Polityka zagraniczna (272); Summary (279).	
EUROPA WSCHODNIA I KAUKAZ POŁUDNIOWY: STREFA NIESTABILNOŚCI (Andrzej Szeptycki)	280
Ukraina (281); Białoruś (284); Mołdawia (287); Gruzja (289); Azerbejdżan (290); Armenia (292); Summary (294).	
NIEMCY: SCHYLEK ERY MERKEL W CIENIU PANDEMII (Lidia Gibadło)	295
Polityka wewnętrzna – walka z pandemią i przygotowania do roku wyborczego (295); Nowe wyzwania i stare spory. Polityczny dryf „niechętnego hegemonu” (300); Summary (308).	
BLISKI WSCHÓD: W OCZEKIWANIU NA NOWE OTWARCIE (Wiesław Lizak)	309
Stany Zjednoczone – Izrael – świat arabski: nadzieja na przełom i stare problemy (309); W oczekiwaniu na przełom w relacjach z Iranem (321); Summary (326).	
POLITYKA ZAGRANICZNA RP: CZY LECI Z NAMI PILOT? (Agnieszka Bieńczyk-Missala)	327
Polityka europejska – pieniądze „tak”, wartości „nie” (329); Stany Zjednoczone – wszystko na kartę Donalda Trumpa (334); Polityka wschodnia (335); Summary (340).	

PANORAMA ROCZNIKA

2020 ROKIEM CHIN (Bogdan J. Góralczyk)	343
Pandemia, która ruszyła z Chin (343); Hongkong, a w domyśle Tajwan (346); Nowy ład światowy z pierwszoplanową rolą Chin (350); Ambitne chińskie plany na przyszłość (352); Summary (357).	
COVIDOWE DYKTATORY I COVIDOWE DEMOKRACJE (Bartłomiej Nowotarski)	358
Fala demokratyzacji i fala autokratycznego odpływu (360); Inni niż wirus wrogowie demokracji (361); Falszywa demokracja: wyborcza dyktatura (363); Strategie fałszywej demokracji (wyborczej dyktatury) (364); Atak na mechanizmy odpowiedzialności władzy (366); Przypadek Węgier (368); Dyktatury i demokracje w starciu z wirusem (369); Teza na koniec (370); Summary (371).	
COVID-19 TESTUJE MULTILATERALIZM (Bartłomiej E. Nowak)	372
Ewolucja współczesnego multilateralizmu (372); COVID-19 a współpraca międzynarodowa (375); Summary (388).	
OSTRY CIEŃ MGŁY: ANTYZACHODNIA DEZINFORMACJA ZE STRONY CHIN I ROSJI W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19 (Piotr Ślędz)	389
Główne cele Chin i Rosji towarzyszące kampanii dezinformacji wokół COVID-19 (391); Kanaly oddziaływania (392); Główne narracje chińskiej i rosyjskiej dezinformacji (393); Środki zaradcze w dyspozycji Zachodu (399); Summary (401).	
KALENDARIUM WYDARZEŃ 2020	402
ANEKS: PAŃSTWA ŚWIATA – WYBRANE DANE I WSKAŹNIKI	432
SKOROWIDZ	499
ZESPÓŁ ROCZNIKA	507

Table of Contents

INTRODUCTION	11
INTERNATIONAL ORDER IN THE PANDEMIC (Adam Daniel Rotfeld)	21
The starting point (21); The pandemic vs. post-truth (23); International order (24); Multilateralism (26); Crisis management (30); The pandemic and political systems (32); Final remarks (36); Summary (39).	
THE OBSERVATORY OF SECURITY	
A REVIEW OF 2020/21: GLOBAL AND REGIONAL ASPECTS (Roman Kuźniar)	43
The global pandemic is haunting... the West (44); U.S. Banana Republic (48); The Union aces the test (in defiance of Poland and Hungary) (55); China – the culprit becomes the beneficiary (61); Summary (65).	
NATO IN 2020: THE PANDEMIC ATTACKS, BUT DARK TIMES ARE OVER? (Marek Madej)	67
NATO and COVID-19 – how much crisis management does the Alliance need? (68); The Alliance’s functioning in times of the pandemic – the military machinery is starting to (slowly, for now) seize up (71); Political cooperation – waiting for November and the „German solution” (74); Biden’s victory and the Reflection Group’s report – a chance for a breakthrough in the autumn? (78); Summary (83).	
COMMON SECURITY AND DEFENCE POLICY IN 2020 – WILL IT FALL VICTIM TO THE CORONAVIRUS OR HAVE ITS “HAMILTON MOMENT”? (Marek Madej, Marcin Terlikowski)	84
The underlying conditions – the shadow of COVID-19 (84); CSDP’s development in 2020 (90); Operations – adapting and developing despite the epidemiological regime (95); Summary (103).	
ON ZOOM AND IN DISAGREEMENT – THE WORK OF THE SECURITY COUNCIL IN 2020 (Patrycja Grzebyk)	104
Whether remotely or in person, terrorism and women divide the Council members (105); Unanimity is going out of fashion (108); Peace-keeping operations (111); COVID-19 (115); Summary (118).	
2020 NUCLEAR ARMS CONTROL AND DISARMAMENT OVERSHADOWED BY THE COVID-19 PANDEMIC (Marek Tabor)	119
Failing of the ‘traditional’ nuclear arms control regimes (119); The Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons (TPNW) as a new pillar of the global nuclear arms control structure (125); The New START – the last year of its operation and a bright outlook for its future (129); Summary (135).	

ARMED CONFLICTS IN AFRICA AND THE MIDDLE EAST DURING THE COVID-19 PANDEMIC (Kamila Pronińska, Bolesław Balcerowicz)	136
Syria. A never-ending ending of the war (136); Afghanistan. Towards a full 'Afghanization' of the war (141); Yemen. Between a Houthi offensive and the South's attempts at secession (143); The Horn of Africa. The outbreak of an armed conflict in Ethiopia and a never-ending war in Somalia (146); The conflict in Libya as a response to Turkish intervention (152); Summary (155).	
ENERGY SECURITY AND ENERGY-CLIMATE POLICY IN THE TIME OF THE COVID-19 PANDEMIC (Kamila Pronińska)	156
The global market – demand-supply trends in the time of the COVID-19 pandemic. NOCs vs. IOCs. OPEC's policy and Russian energy strategy (156); COVID-19 and climate-energy policy. The role of the EU, the PRC, and the US (162); Summary (170).	

THE WORLD IN THE YEARBOOK

THE GREAT LOCKDOWN AND DEGLOBALIZATION: THE IMPACT OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE WORLD ECONOMY (Karina Jędrzejowska, Anna Wróbel)	173
The World economy 2020–2021: Between a „great lockdown” and a „great rebound”? (175); World trade in 2020 (178); Jubilee in the shadow of a crisis: The challenges of global trade governance (184); International financial institutions in the face of the COVID-19 pandemic (192); The collapse of the Global Development Agenda (195); Summary (198).	
THE EUROPEAN UNION – PANDEMIC, PECUNIARY PROBLEMS, POPULISM, AND PARTINGS (Paweł J. Borkowski)	199
The pandemic (199); Money (205); Populism (209); Farewells (212); Summary (220).	
THE UNITED STATES IN 2020 – A SUPERPOWER IN THE HOUR OF TRIAL (Aleksandra Jarczewska)	221
The COVID-19 pandemic and its impact on the situation in the United States (222); The 2020 election and its consequences for American democracy (228); A final assessment of Donald Trump's presidency (232); President Joe Biden and the chances for a new beginning (235); Summary (241).	
THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA'S DIPLOMACY IN THE TIME OF THE COVID-19 PANDEMIC (Dominik Mierzejewski, Przemysław Ciborek, Mateusz Chatys)	243
Chinese diplomacy towards the US and multilateral trade agreements (243); The PRC's activity in international organizations (249); China's health diplomacy in the time of COVID-19 (253); Summary (260).	
RUSSIA: STRESS-TESTING PUTINISM (Marek Menkiszak)	261
Internal affairs: The dictatorship unmasked (261); Economy and society: A pandemic crisis (268); Foreign affairs (272); Summary (279).	
EASTERN EUROPE AND SOUTHERN CAUCASUS: AN AREA OF INSTABILITY (Andrzej Szeptycki)	280
Ukraine (281); Belarus (284); Moldova (287); Georgia (289); Azerbaijan (290); Armenia (292); Summary (294).	
GERMANY: THE TWILIGHT OF THE MERKEL ERA OVERSHADOWED BY THE PANDEMIC (Lidia Gibadlo)	295
Internal affairs – battling the pandemic and preparing for the election year (295); New challenges and old disputes. The political drift of the 'unwilling hegemon' (300); Summary (308).	

THE MIDDLE EAST – WAITING FOR A NEW OPENING (Wiesław Lizak)	309
The United States – Israel – the Arab World: A hope for a breakthrough and old problems (309); Waiting for a breakthrough in relations with Iran (321); Summary (326).	
POLAND'S FOREIGN POLICY – IS THERE A PILOT ON BOARD? (Agnieszka Bieńczyk-Missala)	327
European policy: Money – yes, please; values – no, thanks (329); The United States – Betting all on the Trump card (334); Eastern policy (335); Summary (340).	
THE YEARBOOK PANORAMA	
2020 – THE YEAR OF CHINA (Bogdan J. Góralczyk)	343
The pandemic that set off from China (343); Who says Hong Kong thinks Taiwan (346); The new world order with China in the leading role (350); China's ambitious plans for the future (352); Summary (357).	
COVID DICTATORSHIPS AND COVID DEMOCRACIES (Bartłomiej Nowotarski)	358
The wave of democratization and the autocratic tide (360); Democracy's foes other than the virus (361); False democracy: An electoral dictatorship (363); The strategies of a false democracy (an electoral dictatorship) (364); An attack on the mechanisms of accountability of the government (366); The case of Hungary (368); Dictatorships and democracies battle the virus (369); A point in conclusion (370); Summary (371).	
COVID-19 AS A TEST OF MULTILATERALISM (Bartłomiej E. Nowak)	372
The evolution of contemporary multilateralism (372); COVID-19 and international cooperation (375); Summary (388).	
THE FOG OF FALSEHOODS: CHINESE AND RUSSIAN ANTI-WESTERN COVID-19 DISINFORMATION (Piotr Śledź)	389
The main goals of China's and Russia's COVID-19 disinformation campaign (391); The channels of influence (392); The main narratives of Chinese and Russian disinformation (393); Deterrence strategies at the West's disposal (399); Summary (401).	
CHRONOLOGY OF EVENTS 2020	402
APPENDIX: STATES OF THE WORLD – SELECTED DATA AND INDICES	432
INDEX	499
THE YEARBOOK TEAM	507